

**T.C.
MALİYE BAKANLIĞI**

Sayı : B.07.0.MSK.0.03/090.01.01.03-4529
Konu: Soru Önergesi.

İVEDİ
20/04/2007

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığınızın 02.04.2007 tarih ve 30974 sayılı yazısı

İlgide kayıtlı yazınızda; yazınız eki listede yer alan yazılı soru önergelerinin Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99 uncu maddesi gereğince 15 gün içinde cevaplandırılmaları istenilmiştir. Antalya Milletvekili Sayın Atila EMEK tarafından tevcih edilen 21.03.2007 tarihli önergede yer alan hususlara ilişkin açıklamalara her bir soru itibarıyla aşağıda yer verilmiştir.

1- Malumları olduğu üzere OECD bünyesinde çalışmalarını yürütmekte olan Mali Eylem Görev Grubu (Financial Action Task Force-FATF), yayınladığı Tavsiye Kararları ile aklama ve terörün finansmanı ile mücadelede asgari standartları belirlemekte ve bu standartlar doğrultusunda, üye ülkelerin mevzuat ve uygulamalarını değerlendirmektedir.

1994 ve 1998 yıllarında olmak üzere iki kez değerlendirmeye tabi tutulan Ülkemizin üçüncü değerlendirme süreci 2006 yılında başlamıştır. FATF tarafından gerçekleştirilen ülke değerlendirmeleri, sistemi bütün yönleriyle kavramakta ve çok taraflı bir yaklaşımla gerçekleştirilmektedir. Bu itibarla Ülkemizin aklama ve terörün finansmanı ile mücadelesi sadece MASAK'ı değil, başta Adalet Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı, Gümrük Müsteşarlığı, Hazine Müsteşarlığı, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu ile Sermaye Piyasası Kurulu olmak üzere bütün düzenleyici kurumları ilgilendirmektedir.

Nitekim 4-15 Eylül 2006 tarihinde Ülkemize gelen FATF Değerlendirme Heyeti 37 kurum ve kuruluşla ayrı ayrı yaptığı görüşme sonucunda Türkiye III. Değerlendirme Raporu'nu hazırlamıştır. Raporda, Ülkemizin aklama ve terörün finansmanı ile mücadele sistemi bir bütün olarak değerlendirilmiştir.

Sistemin daha etkin şekilde işleyebilmesi için konuyla ilgisi bulunan ve her biri mücadele sisteminin farklı noktalarında rol alan kurumlarca yapılması gereken çalışmalar bulunmaktadır.

Bu bağlamda kara para aklama ile mücadelenin yasal çerçevesini geliştiren 5549 sayılı Suç Gelirlerinin Aklanmasının Önlenmesi Hakkında Kanun çıkarılarak 18/10/2006 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Bu Kanunun ihdasıyla esas olarak amaçlanan, yürütülmekte olan mücadelenin etkinliğinin artırılmasıdır.

Söz konusu yasal düzenlemeyle özellikle, suçla mücadelede mali sektörle işbirliğinin güçlendirilmesi, güçlü bir bilgi-veri sistemi kurulması, bu suretle mali bilgilerden hareketle suça ve suçluya ulaşılması, yükümlülüklerle uyumun takibinde ve aklama suçu incelemelerinde etkinliğin artırılması ve kurumsal kapasitenin güçlendirilmesinin yanı sıra uluslararası gelişmelere tam uyum sağlanması hedeflenmiş ve buna imkân veren hükümlere yer verilmiştir.

5549 sayılı Kanunun uygulanmasına ilişkin Yönetmelik çalışmaları halihazırda devam etmektedir. Bu kapsamda yürütülen çalışmalarda da gerek aklama ve terörün finansmanı ile mücadelede önleyici tedbirler gerekse aklama suçunun incelemesinde uygulanacak esas ve usuller etraflıca ele alınmakta ve sistemin etkin bir şekilde işletilmesine yönelik tüm unsurlar göz önünde bulundurulmaktadır.

Zira aklamayla mücadelenin en önemli unsurlarından biri, aklama amacıyla kullanılabilecek sektörlerin duyarlılığının artırılması ve müşterilerle ilişkilerinde standartlarının yükseltilmesidir. Suç geliri elde edenlerin bu gelirleri yasal mali sisteme sokarken karşılaştıkları engel, aklama suçunda caydırıcılığın sağlanmasında büyük önemi haizdir. Bu nedenle müşterinin tanınması kuralı çerçevesinde ele alınan kimlik tespiti, şüpheli işlem bildirimi, risk yönetim sistemleri oluşturulması, denetim ve eğitim gibi önleyici tedbirler özel önem arz etmekte ve buna yönelik ikincil mevzuat çalışması detaylı bir şekilde yürütülmektedir.

2- FATF terminolojisinde MASAK bir mali istihbarat birimidir ve Ülkelerin mali istihbarat birimleri ve fonksiyonları FATF'ın 26 ncı Tavsiye Kararı çerçevesinde değerlendirilmektedir. Türkiye III. Değerlendirme Raporunun bu bölümü incelendiğinde, Ülkemizi mali istihbarat birimi sıfatıyla temsil eden MASAK'ın yetersiz kaldığını gösteren bir ölçümlemeye yer verilmediği, aksine yüksek bir not (rating) verildiği görülecektir. Raporda MASAK'ın mali istihbarat birimi olarak aklama suçu ve terörün finansmanının önlenmesine ilişkin olarak yürütülen çalışmaların odak noktası olduğu ve görevlerini etkin bir şekilde yürüttüğü hususu da ayrıca vurgulanmıştır.

Diğer taraftan son dört yılda (2003-2006) önceki dört yıla (1999-2002) nazaran;

- Tamamlanan değerlendirme (ön inceleme) sayısında %103,
- Tamamlanan inceleme sayısında %45,
- Savcılıklara MASAK tarafından yapılan aklama suçu duyurularında %80,6, nispetinde artış olmuştur.

MASAK'ın 2006 yılında aldığı ŞİB sayısında 2005 yılına nispetle %224 oranında artış meydana gelmiştir.

Bütün bu göstergeler hükümetimiz döneminde MASAK'ın oldukça başarılı bir performans gösterdiğini ortaya koymaktadır.

3- FATF'ın 40 Tavsiye Kararının 7 ncisini teşkil eden muhabir bankacılık ilişkileri konusu 5549 sayılı Kanunun uygulanması ilişkin Yönetmelik çalışmaları kapsamında ele alınan konular arasındadır. Önleyici tedbirlerin ele alındığı Yönetmelik çalışmasında Türkiye'de faaliyet gösteren mali kuruluşların muhabirlik ilişkisi kurmaları halinde dikkate almaları gereken hususlar ayrıntılı olarak düzenlenmektedir.

4- Malumları olduđu üzere aklama suçu daha önce 4208 sayılı Kanunda düzenlenmiş iken Hükümetimiz döneminde 01.06.2005 tarihinde yürürlüğe giren 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 282 nci maddesinde yeniden tanımlanmıştır.

Yapılan bu düzenlemeyle aklama suçunun;

a) Öncül suçlar bakımından kapsamı genişletilmiştir. Daha önce sayma yöntemiyle sınırlı sayıda suç öncül suç olarak belirlenmiş iken bu kez alt sınırı bir yıl veya daha fazla hapis cezasını gerektiren bütün suçlar öncül suç kapsamına alınmıştır.

b) Maddi unsuru genişletilmiştir. Daha önce suç fiilleri tadadi olarak sayılmış iken bu kez suçtan elde edilen gelirlerin kaynağını gizlemek ve meşru bir yolla elde edildiği izlenimi uyandırmak maksadıyla yapılan bütün işlemler aklama suçu kapsamına alınmıştır.

Bütün bu değişiklikler ve faaliyet sonuçları Hükümetimizin aklama suçuyla mücadeledeki kararlılığını göstermektedir.

Bilgi ve gereğini arz ederim.

Kemal UNAKITAN
Maliye Bakanı

DAĞITIM:

Gereği

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Bilgi

Başbakanlığa